

Za novými místy v pobytových sociálních službách stojí soukromí investoři

Boom soukromých domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem se nedá přehlédnout. Pro někoho je to byznys, pro jiné zase jediná cesta, jak vyřešit kritický nedostatek lůžek v pobytových sociálních službách. Loni odmítly domovy pro seniory v Česku přes třicet tisíc žádostí. Řada lidí ale oslovuje víc zařízení, podle Ministerstva práce a sociálních věcí tak reálně chybí sedm až jedenáct tisíc míst.

Podle analýzy společnosti Ernst & Young v posledních pěti letech přibývají nová místa hlavně díky soukromým poskytovatelům, církvím a neziskovým organizacím. Kraje a obce nové kapacity nevytvářejí. Podle odborníků je zřejmé, že bez soukromých peněz stát nebude moci zajistit dostatečné služby. Obzvláště vzhledem ke skutečnosti stárnoucí populace. Nyní je v republice zhruba 2,2 milionu seniorů starších 65 let, ale jejich počet do roku 2050 vzroste o milion. „V sociálních službách pro ně bude chybět 27,6 tisíce lůžek. Náprava si vyžádá nejméně 70 miliard korun,“ cituje ze studie Ernst & Young Jiří Horecký, prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb, která analýzu zadala.

Standard vybavení nově vznikajících domovů je vysoký, což potvrzují i zkušenosti společnosti LINET, která do mnoha zařízení právě lůžka i nábytek dodává. „Největší zájem je o lůžka Movita či Sentida, která jsou plně elektricky polohovatelná, v dřevěném dekoru, navozujícím atmosféru domova. Potěšující jsou i dodávky antidekubitních matrací, protože problematika proleženin je v zařízeních sociální péče stále aktuální,“ říká Zdeněk Grimm, obchodní ředitel LINET pro ČR a SK. LINET vybavuje domovy také nábytkem, který je přizpůsobený potřebám seniorů. Přitom nejde jen o komfort a příjemné prostředí pro klienty domovů, ale také o pečovatelský personál, kterému

elektricky polohovatelná lůžka zásadně usnadňují namáhavou péči například o imobilní klienty.

Na názor ohledně soukromých pečovatelských zařízení jsme se zeptali osoby z nejpovolnějších, Jiřího Horeckého, prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb.

Jsou soukromí investoři opravdu jedinou cestou, jak vybudovat dostatek pobytových sociálních míst v České republice? Soukromí investoři reagují rychleji a flexibilněji na narůstající potřeby, resp. poptávku po dalších lůžkách. Dokážou také postavit nový domov rychleji a levněji než

veřejná správa. Na druhou stranu se koncentrují na hustěji osídlené oblasti, velká města a spádové regiony. Nové kapacity však budují také města a obce a v některých případech i kraje. V řadě případů je právě soukromé řešení jediným nebo rychlým řešením pro rodinu, která již nezvládá péči o svého blízkého (byť s podporou terénních a dalších služeb).

Jaký je podíl soukromého sektoru v ČR ve srovnání s jinými evropskými zeměmi? V České republice je 60 % pobytových služeb zřizováno veřejným sektorem (kraje, města, obce) a 40 % je soukromých, což zahrnuje neziskový či církevní sektor, ale i obchodní společnosti (kterých je necelých 10 %). Jde však o srovnání počtu poskytovatelů, nikoliv celkových lůžkových kapacit, tam by byl veřejný sektor více dominantní. Veřejný sektor převažuje zejména v zemích střední a východní Evropy či skandinávských zemích. Naopak téměř výlučně soukromý sektor je např. v Nizozemsku nebo v Německu.

Navštívil jste desítky zemí a poznal řadu systémů, jak pečovat o seniory, jak zajistit kvalitu života ve stáří. Doporučil byste nějaký systém, který podle vás funguje? V Evropě je pět systémů, které jsou rozdílné z pohledu financování, odpovědnosti, ale i dostupnosti služeb. Pro Českou republiku je inspirující a prakticky použitelný tzv. konzervativní model, který nalezneme v Německu, zemích Beneluxu či ve Francii. Nejlepší kvalitu pak nalezneme v Nizozemí, Finsku nebo Švýcarsku. Ale ve všech zemích platí, že existují výborná zařízení (či přístupy), ale také průměrná.

V čem máme specifika oproti ostatním evropským zemím? Středoevropské modely jsou takovým

mixem těch ostatních, v Evropě tradičních, tj. i v ČR. Náš model sociálního zabezpečení a sociálních služeb vykazuje stále silnější rysy socialistického rovnostářství, které brání rozvoji sociálních služeb u nás. V Česku převažuje silná role státu jako starající se „matky“, která se o všechno postará, vše zařídí, zaplatí a udělá, což potlačuje odpovědnost za život a zdraví každého jednotlivce.

Domovy pro seniory jsou stále veřejností vnímány jako odkladiště pro staré lidi. Je možné tento předsudek vyvrátit? Domovy pro seniory jsou a budou jedním ze tří hlavních pilířů dlouhodobé péče. Tím největším je neformální péče, dalším pak služby komunitního typu, jejichž kapacity nejsou dostatečné a je nutné je posilovat. Posledních 10 až 15 let nerostou kapacity domovů pro seniory, resp. jejich relativní kapacity (k počtu osob starších 65 let) se snižují. Rostou ale strmě kapacity domovů se zvláštním režimem, tzn. pro osoby trpící demencí. Jedná se tedy o situaci, kdy je péče doma v posledním stadiu demence již těžko zvladatelná. Koneckonců i nejnovější zpráva o dlouhodobé péči vy-

daná letos Evropskou komisí jasně ukazuje, že pobytová služba je levnější variantou pro osoby vyžadující intenzivní každodenní péči (porovnání zemí OECD, asi v pěti evropských zemích je nákladovost srovnatelná). Kvalita pobytových služeb se v ČR navíc velice posunula, včetně přístupu orientovaného na klienta (client centred care).

Pracoval jste řadu let jako ředitel domova pro seniory v Táboře. Dokážete porovnat, co se nejvíce za posledních zhruba 12 let v domovech pro seniory nejvíce změnilo? Je to jednoznačně kvalita poskytovaných služeb, řada ošetřovatelských konceptů, modelů měření a zvyšování kvality, implementace nových technologií, ale i zvýšení atraktivity sociálního sektoru. Z kvalitativního hlediska považují sociální služby v České republice v evropském porovnání

za nadprůměrné, to bych právě před těmi 12 lety ještě neřekl.

Probíhají třeba i nějaké audity kvality, co se týká vybavení, personálu, stravy, aktivit apod., které by prokázaly zvyšování úrovně sociální péče?

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR vytvořila a poskytuje řadu nástrojů pro měření či zvyšování kvality sociálních služeb. Vytvořili jsme úspěšný model Značky kvality v sociálních službách. Certifikaci paliativního přístupu, personální a procesní audity, audity standardů sociálních služeb, audity spokojenosti klientů pobytových služeb. Zakoupili jsme licenci E-Qalin pro Českou republiku a dokončujeme rozsáhlý projekt zaměřený na indikátory kvality sociálních služeb. a možná ještě zmíním, že jsme společně s kraji v ČR vyhlásili Cenu inovace v sociálních službách.

Více o problematice sociálních služeb v ČR
si poslechněte v podcastu Na vlně

Vividus East sází na lůžka z LINETu

Nové zdravotnické zařízení dlouhodobé lůžkové ošetřovatelské péče vyrostlo ve Dvoře Králové nad Labem díky citlivé rekonstrukci zchátralé historické Deutschovy vily a přístavbě moderního třípatrového pavilonu s celkovou kapacitou 161 lůžek. Svoji činnost zde zahájili v dubnu 2020 a za poslední rok se tu dokázali postarat o více než 550 pacientů

vyžadujících každodenní ošetřovatelskou péči.

„Nejčastěji se jedná o pacienty po cévních mozkových příhodách, s nehojícími se ránami či aktuálně také po těžkém průběhu covidu a o pacienty se zhoršujícím se zdravotním stavem, u kterých již rodina není schopna zajistit dlouhodobou péči,“ říká Michal Karadzos, jednatel společnosti Vividus East s.r.o. Zařízení se snaží být co nejvíce otevřené veřejnosti, v současné době zde provozují očkovač a testovací centrum Covid 19.

Pro pacienty jsou ve Vividusu připravené moderně vybavené, převážně dvoulůžkové pokoje se sociálním zařízením. „U správného pečovatelského lůžka oceňujeme vysokou variabilitu polohování, které z našeho pohledu výrazně snižuje riziko vzniku dekubitů a zároveň napomáhá aktivizaci pacienta. LINET byl pro nás jako dodavatel

lůžek vzhledem ke kvalitě a funkčnosti jejich výrobků a také dlouholeté historii jedinou volbou. Provoz nám potvrdil, že tou správnou volbou. Důležitý je pro nás také servis, který LINET zajišťuje takřka bez čekání, to je v dnešní době služba, kterou vítáme,“ vysvětluje Michal Karadzos důvody, proč se rozhodli vybavit nové zdravotnické zařízení právě lůžky z LINETu.

